

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásra vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 r.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egy évre 6 frt — kr.
Negyedévre 1 > 50 >
Helyben na. noz. nordva:
Egy évre 8 frt — kr.
Negyedévre 2 frt — kr.
Videkre postán szállítva:
Egy évre 10 frt — kr.
Negyedévre 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, április 2.

Az osztrák kormány bukása.

Szenzációs hír érkezik az osztrák fővárosból: a *Badeni-kormány beadta lemondását*. Ez mindenesetre a nap legnagyobb eseménye, mely minket is igen közelről érdekel.

Márczius 24-én véget értek az osztrák választások, 29-én meglepően szép és sokat ígérő trónbeszéddel megnyitotta a felség az új reichsrathot. Az új parlament még az alakuló gyűléseken sem esett át, még csak elnököt sem választott, érdemleges ülést sem tartott és már is az a hír érkezik a Duna-parti szép császárvárosból, hogy — megbukott a kormány. Az a kormány, melynek elnöke a felségnek legbizalmasabb emberei közé tartozik.

Természetesen mindenki azt kutatja, mi lehet az oka az osztrák kormány nem is gyanított bukásának?

Tudósítónk szerint a Badeni-kormány azért adta be lemondását, mert nem tudott többséget alakítani az új országgyűlés 25 féle pártföderációjából.

Abból a hírből azonban, mely szerint a felség újra *Badenit bizta meg* kormányalakítással, azt hogy az esetben (mely e percben még megerősítésre vár) a kabinet három liberális tagja Gleibach, Welsersheims és Gautsch nem vállalnak tárczát, — az következik, hogy nem Badeni bukott meg, hanem megbukott Ausztriában immár véglegesen a liberális irány.

Ismétlően foglalkoztunk már e helyen az osztrák választások eredményével és a pártok számarányával.

A régi parlamentnek legnagyobb pártja az egyesült liberális párt volt. A Badeni-miniszterium nem volt pártkormány, de főtámaszát mégis a liberálisok képezték, akiknek három töredékből egyesült pártja 105 emberből állott. Tekintve azt, hogy a régi parlamentben csak 355 képviselő foglalt helyet, akik 25 párt kötelekébe tartoztak, valamint azt, hogy a kormány nem egy párt érdekeit szolgálta, hanem az állam és a közjó érdekeit: 105 főből álló párt támogatásával el lehetett kormányozni. Mindenesetre több talentum kellett ehhez is, mint a magyar liberális párt vezetéséhez.

Az új választások azonban alaposan lepasszították a liberális honatyák számát és megszorították a konzervatívok táborát. 105 helyett 76-an kerültek be a liberális irányú pártok tagjai közül az új parlamentbe, mely most már 425 képviselőből áll. Ezzel szemben a klerikális irányú (konzervatív, keresztény-szocialista, néppárt) képviselők 148-an vannak; — Bécs városa pedig egészen az övék, Szerdán vezérük, Lueger ül bele a főpolgármesteri székbe.

Csak természetes dolog, hogy Badeni gróf, ki azelőtt is rokonszenvezett a konzervatív irányúval, mert ezek felé fordult s náluk keresett szövetséget. Erre vall a polgármesteri szék végleges betöltése és erre vall a trónbeszéd, melyben liberális irányú reformot a legnagyobb jóakarattal sem lehet felfedezni.

De hagyjuk ezt, — belügye Ausztriának.

Nézzük inkább, mit hoz reánk a bécsi kormányválság?

A budapesti börze hausse-val (áremelkedés) fogadta a bukás híreit. Tehát Badeni bukásában kedvezőt lát Magyarországra.

Ezt a »kedvező« felfogást szeretnénk a kiegyezésre érteni, vagyis, hogy az új osztrák kormányval reánk kedvezőbbben reménylik megkötni a kiegyezést. Van bennünk annyi hazafiság, hogy ez esetben mi is örülnénk Badeni bukásának még akkor is, ha ezzel kárt szenvedne egyúttal a konzervativizmus ügye is.

Sajnos, kiegyezés és kvóta-emelés tekintetében nincs különbség Ausztriában a liberálisok és konzervatívok között. Odaát mindenki Ausztria érdekeit tartja szem előtt s azért liberálisok és antiszemiták, csehek és lengyelek mind emelni akarják a mi kvótánkat. E tekintetben egy perccel sem térnek el egymástól. Valamint az új kormány sem fog eltérni elődje terveitől.

Ahhoz, hogy joggal reménylhesünk kedvezőbb kiegyezést — nem oda át kellene kormányválság, hanem — — minálunk.

Püspöki konferencia.

Vasary Kolos hercegprimás április hó 7-ére, azaz szerdán d. e. 10 órára összehívta a püspöki konferenciát budai primási palotájába. Több tisztán belső egyházi ügyek mellett, bővebben az *autonomia* és *kongrua* kérdésével fognak behatóan foglalkozni. Különösen megállapítják az egybehivandó országos kath. autonomiai kongresszus egybehívásának és az ezt előkészítő választásnak módozatait.

Bármely módozatot állapít meg a magas

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Egy modern Hercules.

Írta: ARMAND SYLVESTERE.

Egyszerű a történet. Modern Hercules nem az istenek és félistenek hazájában: Görögországban látta meg a napvilágot, hanem csupán Saint-Cyprienben, Toulouse francia város egyik régi negyedében a hol azonban még szintén nem haltak ki az ókor nagy nevei és emlékei azon egyszerű okból, mivel lakosai egyenesen azon ágból származnak le, mely e díszítő nevet viselte és épen ezért bizonyos, hogy ha valaki felfedezi az atavizmus törvényét, úgy felfedezte a saját sorsát is, mert csupán alkalmaznia kell a törvényeket a saját életére.

Ezelőtt 20 évvel történt, mikor még Hercules csak utcai suhancz volt. Erős vállai voltak, haja borzos és fekete és nagy erejénél fogva képes volt bármelyik társát leggyőzni. De ha néha fel is buzdott benne a vér, alapjában véve gyengéd szíve volt.

Mint Toulouse környékének összes gyermekei ő is már kiskorától fogva gyakorolta magát a római gladiatori viaskodásokban. — Megragadta ellenfelét egy gyors mozdulattal s anélkül, hogy csak derekát is érintette volna, erős karjaival hátára fektette a küzdőt, úgy hogy már akkor is a legjobb birkozó volt. A vérében volt a küzdés utáni vágy. A vele egy-

koru gyermekek, ha messziről látták jönni, összefogózkodtak ha 3—4 en voltak is, annyira félték tőle.

Atyja kovács mester volt s fiából is azt akart csinálni. A kovácsműhely ugyan szűk volt, de képes volt egy családot eltartani.

Hercules egyébként szerette mesterségét s öröm volt nézni, midőn hatalmas karjaival az ülön egy félmázsás vasrudat melynek vége izzó veres volt, szétkalapált, úgy hogy csak repkedtek szerte szét a szikrák.

Bár félték tőle, mégis mindenki szerette. Így nőtt fel folytonos munkálkodás közepette, mignem 17 éves korában találkozott Diskával.

Diska egy cigányleány volt, abból a törzsből, melyet *gitanónak* neveznek az ethnografusok. A gitánok Spanyolországból származnak s még ma is nagy számban élnek Toulouse-ban. 50 évvel ezelőtt saját királynőjük is volt, kit még a városi hatóságok is respekáltak. A gitánok lakhelye egyike a város legérdekesebb részeinek. Egy darab kelat és barbárság a nyugati modern civilizáció hazájában. Az ember messze keleten képzeli magát, ha találkozik ezekkel a különös, rongyokbaburkolt, bronzszínű lényekkel, kiknek nagy szelid, de mégis ravasz szemek vannak s valamegyenien hamisítatlan orientális typosok.

Van közöttük mindig néhány csodaszép fiatal leány, kik borzas hajuk ugyan, de elragadó kedves vonásaik vannak. Legszebb volt közöttük Diska, ki ugyan csak 14 éves volt,

de a délvidéken a leányok e korban már olyan kifejtettek mint északon a 20 évesek.

Diska bőre világosabb színű volt mint a többieké s ha mosolygott úgy nézet ki mint egy tündér.

Alig pillantotta meg Hercules Diskát, már is fülig szerelmes lett belé. Nem volt ezentúl csupán azon egyetlen gondolata, hogy napi fárasztó munkáját elvégezve az est beálltával oda sietni, hol a gitánok laknak s ott baráncolni, hol a cigányok régi mór dalaikkal alattadják el gyermekeiket.

Hercules addig kóborolt rendesen míg reátalált Diskára, de megszólítani sohasem mertte. Egy este mégis, midőn a leány vállain súlyos vizeskorsókkal a folyó feül lassu léptekkel közeledett, hozzá lépett s megszólította. Arra kérte, hogy engedje, hogy ő vigye a vizeskorsókat. A leány nevetve egyezett bele és szinte gúnyos mosollyal köszönte meg fáradságát, midőn haza érkeztek. Ez a mosoly azonban Hercules egész boldoggá tette. Minden kedve elment a dologtól. Mindig csak a Diska szeméi előtt szeretett volna dolgozni, hogy kimutassa neki nagy erejét s ügyességét, azért többször meg is hívta a leányt a műhelybe.

De Diska nem mert bemenni a városba a Rue Peyrolade-ig, hol a kovácsműhely állott. Félt a gúnytól és üldözésektől, melyeknek a cigányok kitéve vannak.

Hercules lassanként merészebb lett s végre bevallotta szerelmét, a mit a leány furcsa arckifejzéssel fogadott, mintha nem értette

püspöki kar, már jóelőre szét kell néznünk megbízható emberek után, kik e fontos kongresszusba bevásáztatván, a beléjük helyezett bizalomnak megfeleljenek.

Sok jó akaratra, ügybuzgalomra s minél kevesebb liberáliskodásra lesz szüksége a tagoknak, hogy e nehéz kérdéseket megoldásra juttathassák. Az autonomia és kongrua ugyanis égető közérdek, mert nem kell magyaroznunk, hogy hová fogunk rövid idő alatt jutni, ha a vallási és tanulmányi alapok ismét a katolikusok kezébe jutva, eredeti céljuk és hivatásuk szerint fognak felhasználtatni. Közérdek, hogy a főkegyuri jog ne egy pártkormány, hanem az autonomikus testület által kezeltessék. Közérdek, magának a sokat hangoztatott humanizmusnak követelménye, hogy a papság jórésze tisztességes ellátásban részesüljön.

E fontos ügyről határoznak püspökeink, melyekre még reflektálni fogunk — mi pedig a legjobb megoldást remélve, inkább korán, mint későn nézzünk megbízható emberek után, kikre ily vitális érdekeket rá lehetne bízni.

Az összeférhetlenségi kór.

A gyógytudományban nehezebb kóros eseteknél, vagy krónikusabb bajoknál a rendszeres erősebb orvosságot, vagy nagyobb dózist szoktak rendelni az orvosok. Így van ez a lelki fogyatkozások orvoslásánál is. A közmorálban rendkívüli pusztítást végzett egy modern betegség: a liberalizmus, melynek újabb szimptomái: a vicinálisvasut-, képvisárlás-, jegybérlet és incompatibilitási járvány néven jelentkeztek. A politikai életet inficiáló ezen járványok ellen egy ellenzéki pap képviselő kezdte meg a harcot, úgy hogy ország-világ előtt pellengére állította a lelki bélpoklosokat. Voltak tisztességes érzékű emberek, a kik be sem várták a megnevezést és voltak a kiken ezen radikális gyógy mód sem fogott. Ilyen erős lelki természettel bírnak Sámuel Lázár, Neumann Ármin, Benke Gyula és Tolnay Lajos kormánypárti képviselők, kik ellen most Várossy újabb összeférhetlenségi eseteket hozott fel a képviselőházban a terézvárosi takarékpénztárnál való érdekelttségük miatt, miután a zálogházi és lottójövedéki igazgatóságokkal járó összeférhetlenségre nem reagáltak. Talán használna az erősebb dózis.

volna jól meg, csak azért hogy a fiatal embert gyötörje. Fekete szemei villámokat szórta s szempillái idegesen mozogtak. Arca bíborvörös lett, ajkai elhalványultak, de végre is elárulta, hogy ő is szereti Herculest.

Mikor a Hercules apja megtudta a történeteket, majdnem megütötte a szél dühében. Egy cigányleányt akarsz elvenni, kiáltá s valóban ragadva fiát esküre akarta kényszeríteni, hogy e szándékáról lemond.

De Hercules nem tágitott. Mire apja elkergette a háztól.

Néhány nap múlva a Lafayette utcái czirkusz sátor előtt ott lehetett látni a fiatal kovács legényt rövid nadrágban, mesztelen karokkal a mint fel s alá sétált s 100 francot ígért annak, ki őt a birkózásban földre tudja vágni.

Hercules beállott a Rossignol ur komédiás csapatához s pár hónap alatt beutazta egész-Francia-országot mindenütt óriási sikereket aratva.

Egy alkalommal midőn épen Nimilly-ben voltak az országos vásáron egy rendkívül elegáns fiatal ur lépett be Rossignol ur szobájába (csak vászonból voltak falai) s néhány percnyi időt kért az igazgatótól valami bizalmas természetű ügyben.

Becsületes emberek hamar megértik egymást. Egy perc múlva Rossignol tudta, hogy látogatóját Edgar de la Bidonniere vicomtenak hívják s hogy a vicomte urnak igen fon-

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápr. 2.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán, gr., Rakovszky István.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Josipovich, Perczel, Lukács, Darányi.

Napirend: A szolnok-kiskun-félegyházi helyi érdekű, a nagybeeskerek-zsombolyai keskenyvágányu, helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök bejelenti *Pongrácz* Anzelm gróf levelét, melyben *mandátumáról lemond.* (Éljenzés balfelől.)

Bemutatja *Berzeviczy* Albert levelét, melyben rongált egészsége miatt hat heti szabadságot kér. A Ház megadja.

Bánffy Dezső báró bemutatja az állami számvéviszék szabályozásáról szóló javaslatot.

Neményi Ambrus a pénzügyi bizottság előadója a bizottság két rendbeli jelentését.

Új bejelentés.

Várossy Gyula négy incompatibilitási esetet kíván bejelenteni. A budapesti takarékpénztár *helven évre* monopoliomot nyert az államtól kézi jelzalog osztály felállítására.

Ez intézetnél *Tolnay* Lajos, *Benke* Gyula, *Lammel* Lázár és *Neumann* Ármin, mint igazgatósági és jogtanácsosi minőségben vannak alkalmazva. Ez összeférhetlenségi eseteket bejelenti a Háznak. (Éljenzés balfelől.)

A Ház ennek utána harmadik elolvasásban elfogadja a napirenden levő vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

A bizottság ítélete.

Gróf *Andrássy* Gyula az összeférhetlenségi bizottság elnöke betérjeszti a bizottság ítéletét. *Tolnay* Lajos, *Benke* Gyula, *Lammel* Lázár és *Neumann* Ármin képviselőkre nézve a bejelentett esetben többséggel az *összeférhetőséget* kimondta. (Zaj a baloldalon, mozgás jobbról.) Az ítélet meghozása következő kijelentésben csuesosodik ki. Nem válnék sem a közgazdaság, sem az ipar javára, ha a közgazdasági vállalatoktól a pénzintézeteknél elfogadtak hasznos tevékenységeit korlátoznák.

Az ítélet megokolásánál különösen akkor tört ki *viharos éljenzés*, mikor *Andrássy* gróf azt mondja, hogy *a négy érdekelt képviselőnek az üzlet megkötése után 48 órával le kellett volna mondani a mandátumáról,*

hogy a négy képviselő ezt tudva követelt el mulasztást, midőn összeférhetlenségi esetüket be nem jelentették és így képviselői megbízásuk megszűntnek tekintendő.

Andrássy gróf különvéleménye így végződik: Ha már most tekintetbe jő az, hogy a vállalatnak természetes érdeke, hogy az üzlet mentől jövedelmezőbb legyen, hogy mentől több sorsjegy keljen el, hogy a terjesztésének minden hatásos módja felhasználtassék, a kormánynak pedig kötelessége, hogy ezt befolyásával mérsékelje és a kellő határok között tartsa, minden kétségen felül való, hogy ezen *szerződési viszonyról teljes mértékben fennforog* az az irányadó szempont, melyre ez összeférhetlenségi törvényt előkészítő bizottság 1874. május 30-iki jelentésébe a legfőbb súlyt vetette, hogy a kormány az elvállalt kötelezettség teljesítésénél itt is, mint amott, elnézést vagy tulszigort tanusított.

Nincs tehát kétségem az iránt, hogy konzorciumnak a ha zon gyarapítására irányuló természetes érdeke és a kormány által szigoruan megóvandó határok gyakran könnyen összeütközésbe jöhetnek s *ez képezi eltagadhatlan alapját az összeférhetlenségnek.*

És mivel ezen szerződési viszony a bejelentett képviselők között ismeretes volt és így a törvény 7-ik §-ában megszabott kötelességüknek eleget nem tettek, a törvény 9-ik §-a alapján kimondandóknak vélem, hogy *Tolnay* Lajos, dr. *Lammel* Lázár, *Benke* Gyula és *Neumann* Ármin urak képviselői megbízása megszűnt. (Éljenzés a baloldalon.)

Rakovszky István jegyző, *Rátkay* László és *László* Mihály különvéleményeit olvasta fel, melyek magvas argumentumokkal szintén azt bizonyítják, hogy az összeférhetlenség a törvény súlyos megsértése nélkül nem mondható ki, mert nevezett képviselők a mulasztást tudva követték el. A ház mindkét véleményét zajosan megéljenzte.

Eszterházy Kálmán jegyző végül a jegyzőkönyv hitelesítéséről szól.

Juszt Gyula szerint a bizottság határozata nem jogérvényes, mert a házszabályok szerint abszolút többség szükséges a határozathoz, ez esetben pedig az abszolút többség nem volt meg. A jelentést tehát nem is veheti tudomásul, hanem pártja nevében határozati javaslatot nyújt be, hogy a jelentés újabb döntés végett az összeférhetlenségi bizottsághoz visszautasítottassék.

tos érdekei vannak, hogy még ma este legyőzhetetlen birkózó hírébe jusson.

A történet igen egyszerű volt:

A szép Edgar tudniillik Michonnet Estelle kisasszonyt akarta nőül venni, először azért mert szerette, másodsor s ez a fő, hogy a kisasszonynak egy pár milliócskaja volt készpénzben.

Estelle kisasszony azonban rendkívül szenvedélyes kedvelője volt a sportoknak és csak olyan férfakkal állott szóba, kik ügyes sportsmannek voltak.

A kisasszony volt az, ki az olyimpiai játékok megújítására a múlt évben 100.000 francot adományozott s ugyancsak ő volt az is, ki egy gladiatorai küzdő iránt egy birkózás után, melyen ő is jelen volt, oly heves szerelemre gyulladt, hogy az egyszerű görög favágónak, mert az volt a győztes, oda dobta a porondra negyed milliót érő ékszereit.

Ezeket tudva a vicomte ur a következőket eszelte ki. Estelle kisasszonyt elfogja csukni egy nap egy czirkusz bódéba s ott megpillantván a győzhetetlen birkózót hirtelen ki fog ugrani páholából s úgy, a hogy van, földhöz fogja vágni ezt a legerősebb birkózót, kit eddig Franciaországban még senki sem tudott legyőzni. A többi majd magától megy. Estelle kisasszony két hónap múlva felesége lesz.

No hát Hercules ur, mondá a vicomte óralánczával játszadozva, ön az én második támadásomra a földre, fog esni, a jutalom ez

lesz s ezzel 3 darab vadonatúj ropogós száaszt vett ki tárczájából átnyújtá azt Rossignol urnak.

Egy darab az öné Hercules, két darab az igazgató uré.

Hercules kit a százas egyfélévvel közelebb hozott Diskóhoz kész örömmel egyezett belé a csalásba s a vicomte ur örömtől sugárzó arczezal távozott.

Elérkezett a nagy kap. A kitünő program teljes pontossággal folyt le. Michonnet kisasszony örömmel egyezett bele, hogy a híres czirkuszi küzdőt megtekintse s most ott ültek mindnyájan a legelső páholyban szemben a küzdőkkel.

Hercules ma elemébe volt. Egymásután teremtett a földhöz egy félmászás mészároslegényt, egy csontos athlétát s egy izmos lakatost.

Mindezt oly könnyűséggel tette, hogy Estelle kisasszony nem tudott hová lenni bámulatában. Csak e percet várta a vicomte. Engedelmet kért, hogy ő is megpróbálhassa a küzdelmet. Estelle bámulva nézett imádója nem igen izmosnak látszó karjaira, de aztán hirtelen így szólt: No menjen nem bánom.

A következő pillanatban a vicomte a porondott állott s a bámulat moraja zugott át a közönségen. A vicomte kabátját mellényét lelköve megállt s küzdelemre szólította Herculest.

Herenles nemcsak ügyes birkózó, de jó színész is volt s pompásan beilleszkedett a vicomte terveibe. Úgy tett eleinte mintha k

Pulszky Ágost Juszth hat. javaslatával szemben hat. javaslatot nyújt be, hogy a bizottság jelentését, mint teljesen szabályszerűt, a ház vegye tudomásul. (Nagy zaj. Balfelől: mondjanak le!)

Elnök a vitát 5 percre bezárja. **Polónyi** szerint **Andrássy** gróf a nemzetet nagy hállára kötelezte akkor, amikor külön véleményét előterjesztette. A Ház hallotta, hogy négy szavazat volt négy ellen és így ítéletet nem is hozhattak. **Juszth** Sándor javaslatát pártolja.

Molnár, Sággy, Szentiványi Árpád, **Vissontai, Komjáthy** szintén **Juszth** javaslatához járulnak; míg **Kiss** Ferencz a **Pulszky** javaslatát védi.

Az elnök **Pulszky** és **Juszth** Sándor határozati javaslatát felett névszerűt szavazást rendelt el, mely megtörténvén — a Ház a **Pulszky** javaslatát szótöbbséggel elfogadja.

A következő ülés kedden lesz.

Előfizetési felhívás.

Április hó 1-én az új évnegyed kezdetével előfizetést nyitottunk a

„TISZÁNTUL“-ra.

Programmunkat ismeri a közönség. Célunk egy minden politikai párttól független kath. irányú lapot adni, mely Nagyvárad és Biharmegye érdekét védve legelső sorban e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált kath. szempontból érdekes eseményeknek.

Nagy súlyt fektetünk a gazdasági rovatra, melyben érdekes és tartalmas cikkeket hozunk, melyeket a laikus közönség is élvezettel olvashat.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításainkkal pedig kerek félnappal előzzük meg a budapesti sajtót, a mennyiben lapunk már a kora reggeli órákban ott van minden előfizető asztalán.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontján s az ország nagyobb városaiban.

Kérlelhetlen ellenei vagyunk a hamis liberalizmusnak s arra törekszünk, hogy a

lenne fáradva néhány percnyi nyugalmat kért a pihenésre, hogy újult erővel kezdhesse a küzdelemhez. A vicomte nagylelkűen belegyezett.

Azután megkezdődött a birkózás. Herenles vállai már majdnem kétszer érintették a földet s a közönség tombolva éljenezte a műkedvelő birkózót, de mindannyiszor egy hirtelen ugrással újra talpon termett.

Estelle kisasszony szíve hatalmas lángra gyullott s majdnem véresre taposolta tenyerét és kihajolva páholyából csengő hangján egyre éljenzett.

De mi az? Szemei egyszerre csak lecsúszkálnak s sápadva dől vissza székébe. Mi történt? A dolog igen egyszerű mint ez az egész történet volt eddig.

Hercules szemei a küzdelem közepén egyszerre csak Diskát pillantották meg, ki ott ült a harmadik sorban s tüzes pillantásaival nézgette a gyenge athlétát, ki egy városi ficsur erejének sem képes ellentállani.

Herculest harag fogta el. Hogyan imádoztja előtt folytassa továbbra is e neveléses komédiát s hagyja magát legyőzteni ettől a poltrontól, kinek karjai olyan puhák mint a vaj? soha!

Itt volt az ideje, hogy kimutassa kedvesének testi erejét s ügyességét; ez után epekedett oly sokáig s most beteljesedett vágya és régi álma. S elfeledve a három száz francot, az ígéretet, megkapta a vicomte vállait feldobta egy lökessel a levegőbe s a kalimpáló alakot

kath. öntudat felébresztése, fejlesztése és ápolása által Magyarországot megtartsuk az évezredek jónak bizonyult keresztény alapon s divatos jelszavak miatt ne engedjük azt letérlíteni a keresztényellenes eszmék ingóványos talajára.

Belgiumban, Németországban, Ausztriában egymásután omlik össze a liberalizmus bálványja, hogy ez nálunk is úgy legyen, arra törekszik minden erejével a „Tiszántul” Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni és ismerőseik körében terjeszteni szíveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZÁNTUL« szerkesztősége.

UJDONSÁGOK.

Felhívjuk t. előfizetőinket, kiknek előfizetése a hó végén lejárt, annak szíves beküldésére, hogy a szétküldésben fennakadás ne történjen.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 3. Fősorozás!

- > 3. Az önkéntes tűzoltók lakomája Fekete Lászlónál a 9000-ik órség alkalmából, este 8 órakor.
- > 4. A rabsegélyző egyesület közgyűlése, d. e. fél 11 órakor a fogház épületben.
- > 4. A »Szigligeti Társaság« közgyűlése, d. e. fél 11 órakor a városházán.
- > 4. A jogászok matinéja.
- > 5. Biharmegye közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órakor.
- > 6-7. Jegyzői vizsga a vármegyeházán.
- > 9. A székesegyház új oltárának felszentelése, d. e. 9 órakor.

* **Udvari gyász.** Király 6 Felsége: Vilma Mária Zsófia Luiza szász-weimar-eisenachi nagyhercegnő, született németalföldi hercegnő-ért márczius 30-tól ápril 8-ig terjedő udvari gyászt rendelt el.

* **Gróf Apponyi Nagyvárad diszpolgára.** Abból az alkalmából, hogy a folyó havi közgyűlésen Dr. Schlauch Lőrincz bibornokot Nagyvárad diszpolgárává szándékozik választani a törvényhatóság, utána néztünk a városi levéltárban, hogy a jelenleg élők közül, kik még városunk diszpolgárai? Az ismertebb nevek a következők: Wekerle Sándor, Dr. Nogáll János,

megkapván esése közben hátára vette mint a molnár a lisztes zsákot, kétszer körülfutott vele a köröndön s aztán minden erőlködés nélkül végig fektette a földön háttal lefelé úgy, hogy félig eltemette a száraz homokban s aztán fél karjával a földre szorítva fogadta az ujjongó közönség tapsait s kiáltásait:

Bravo, éljen a Hercules! Le a pipotyával. Éljen Hercules!

Estelle kisasszony magához térve szintén tapsba fogott s gyémántköves gyűrűjét kezdte dobálni a győztesnek.

Rossignol ur. az igazgató szintén eléggülten dörzsölgette a kezét. Hogyne, hiszen tudta jól, hogy a vicomte ur nem fogja visszakövetelni merni a háromszáz francot s mily óriási reklámot fog neki csinálni ez a mai nap.

Hercules szemei a gitánát keresték, ki azonban közönnnyel nézett reá s egy mellette ülő férfival folytatott élénk beszélgetést, ki úgy látszik kedvese volt.

Hercules a szerelmesek éles szemével és találékonysággal egy pillanat alatt bizonyos lett arról, s hirtelen szívéhez kapván, egy jajszó nélkül összerogyott.

Két perc múlva már egy szunyog istöbb erővel rendelkezett mint ez az ember, ki az imént még egy mázsás hentes legényt úgy emelt fel a levegőbe mint egy tollpelyhet,

Igy történt, hogy az idén két házassággal kevesebbet kötöttek Franciaországban,

Tisza Kálmán stb., ezenkívül ott találjk még Gr. Apponyi Györgyöt, Apponyi Albert apját, kit Nagyvárad városa még az ötvenes években választott meg diszpolgárává, ki tehát már idestova félszázad óta választatván meg, jelenleg valószínűleg nemcsak Nagyváradnak, de az egész országnak legrégebb diszpolgárai közé tartozik. Érdekesnek tartottuk ezt megemlíteni, mivel valószínűleg kevesen tudják már a mai generáció tagjai közül, hogy Nagyváradnak egy gróf Apponyi diszpolgára is van.

* **Szigligeti társaság nj főtitkára.** K. Nagy Sándor kir. törvényszéki bíró Budapestre történt áthelyezése folytán lemondván a Szigligeti társaság főtitkári állásáról a társaság a vasárnap délelőtt tartandó közgyűlésén tölti be választás útján az így megüresedett állást. Ebben az ügyben tegnap délután Rádli Ödön elnöklete alatt előértekezlet tartottak a »Gazdasági és Iparbank« helyiségeiben, melyen a következők vettek részt: Böszörményi Géza, Gyémánt Jenő, Pottásy János, Fehér Dezső, Szombathy Istvánné, dr. Sipos Árpád. Az értekezleten elhatározták, hogy a főtitkári állásra dr. Bodor Károlyt, Lovassy Andort és Winkler Lajost ajánlják a közgyűlésnek, mely választani fog a három jelölt közül.

* **A »Gyermekórház ügye.«** Már évek óta fáradhatlan tevékenységet fejt ki dr. Hoványi Ferencz főorvos, hogy Nagyváradon egy gyermekórház építtessék. Nemcsak hogy személyesen több mint 12.000 frtot gyűjtött, sőt maga is adakozott e célra, hanem sajtóban, társadalomban, közgyűlési teremben stb. egyre agítal humanus tervének mielőbbi kivitelén. Bizonyos körök érthetetlen közönye és a társadalom nem elég meleg érdeklődése következtében azonban az ügy ugyszólván stagnálni kénytelen, jóllehet a már meglévő alap, mely mintegy 40 000 frtot tesz ki, elegendő lenne a cél megvalósítására, annál is inkább, mivel a néh. Sztaroveczky Imre jelenleg még nem folyósítható hagyatéka is körülbelül 50—60.000 frtra rug s erre az összegre igen könnyű lenne néhány ezer forint kölcsönt kapni úgy hogy a kórház rövid idő alatt felépíthető lenne; hiszen már a telek ki van jelölve, sőt vázlatos építési tervek is készen vannak. Az eredmény pedig, melynek elérésére ez a nemes intézmény hivatva van, olyan humanus, hogy alig lehet habozni a felett, hogy itt csakugyan gyors segítségre van szükség. A főorvos jelentése szerint ugyanis a tifuszban s más fertőző betegségekben évenként Nagyváradon kimuló apró gyermekeknek a kórház fennállása esetén legalább is felét meg lehetne menteni. Ebben az ügyben különben — mint értesülünk — dr. Hoványi Ferencz legközelebb nagy akciózt fog kifejteni, hogy terve, mely már oly közel van a megvalósítás stádiumához, végre létesüljön.

* **Személyi hir.** C en a r c l a i n d e G r a n c y E m i l tábornok tegnap Nagyváradról Debreczenbe utazott, hogy ott a 39. gyalogezred felett szemlét tartson.

* **Minden nap ezer esküvő.** Mennyi reményt — boldogságot és — jól sikerült üzletet rejt e szám: 28.918. Ennyi házasság kötöttetett ugyanis február hóban Magyarországon. A statisztika száraz adatai szerint így van a rengeteg szám szét boncsolva: vegyes házasság volt 2401. Egységét kötöttek a gyermekek vallására nézve 383 esetben, még pedig 184 esetben az apa 199 esetben az anya vallása lett kötelező. A 383 megegyezésből a gyermekeket 248 a róm. kath. vallásnak biztosítja. 26 a gör. kath., 20 a g. kel., 35 az ág. hitv és 54 a helv. hitvallásnak számára, unitárius és zsidónak egy sem. A vegyes házasságok közül 128 a fővárosban, 104 Pest, 113 Szabolcs és 117 Zemplén vármegyében kötöttetett. Keresztény-zsidó házasság volt 31, még pedig 14 esetben a vőlegény (szegény menyasszony) 17 esetben a menyasszony (szegény gyermekek) volt zsidó. Megegyezést 10 esetben kötöttek, mind a keresztény fél javára, tehát 31 családból 10 lesz keresztény 27 pedig felemás. Ez az új ezred év lélekemelő vívmánya.

* **Uj kath. kör.** A belügyminiszter faránki kath. kör. alapszabályait jóváhagyta.

* **A miniszter a tanítók közt.** Dr. Wlasics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter sajátkezűleg küldte meg arcképét a *Vaday József nagyváradai községi tanító által szerkesztett Magyar Tanférfiak és Tanítóknak Ezredéves Albuma* című mű III-ik kiadása részére, — egy igen szép levélben köszönvén meg a mű előző kiadásának megküldését. A dolog története az, hogy *Vaday* sajtó alá rendezve műve III-ik, vagyis *Congresszusi* kiadását, megkérte a minisztert, hogy kegyeskedjék itt is a tanítók élére állani. A miniszter megtekintette a már kész művet s a szerkesztő kérését teljesítette. — *Vaday* eljárásában van némi tanulság. Dolgozott két évig s mikor a művet létrehozta a saját maga garanciájára a vidék egyik alig ismert városkájában, *Békesen*: akkor fordul a miniszterhez. Másféle emberek először a nagy embereket nyerik meg s azok nevét reklámnak használják föl s úgy hozzák létre dolgaikat. A tanítók millenniumi albumának becsületére válik, hogy szolidan jött létre s bizonyára sokan meg fogják bánni, hogy nem érdeklődtek egy ilyen monumentális mű iránt.

* **A Budapesti Ujságírók Egyesülete a bibornok jubileumán.** A *Budapesti Ujságírók egyesülete* tegnap tartott választmányi ülésében *Singer Zsigmond* a bécsi *Concordia* hírlapíró egyesület elnöke és *Cziklay Lajos* indítványára elhatározta, hogy *Dr. Schlauch Lőrincz* bibornok jubileumára május 2-án küldöttséget menesztnek Nagyváradra, hogy az egyesület nevében testületileg üdvözlőjk a nagyérdemű főpapot.

* **A sorozás eredménye.** Tegnap délelőtt fejezték be a tüzoltó laktanyán a sorozásokat meglehetősen szomorú eredménnyel, a mennyiben a félezret megközelítő állításköteleseknek alig 25%-a vált be *tauglich*-nek, a mi tekintve, hogy Biharmegye épen egyik legerősebb katonai szállítója a hadseregnek, mindenesetre szomorú fényt vet az erkölcsök lazulására. A három napig tartó sorozás részletes eredménye egyébként a következő: Az első korosztályban 265 állításköteles közül bevált 77, a második korosztályban 78 közül 12, a harmadikból pedig 98 közül 21.

Justh Sándor temetése. Néhai *Justh Sándor* ravatalára tegnap a család, a rokonság és ösmerősök sok szép koszorút helyeztek. Az összes községi iskoláknál kitétték a gyászlobogókat, jeléül azon vesztésnek, a mely *Justh Sándor* halálával a községi iskolát érte. — A nagyvárad *48-as függetlenségi párt* tegnap este értekezletet tartott, a melyen elhatározták, hogy a párt tagjai testületileg zászlóval jelennek meg a ma délelőtt 10 órakor tartandó temetésen, továbbá díszes koszorút helyeznek a koporsóra: *»A 48-as függetlenségi párt — tisztelete jeléül«* felirattal. — *Rác Mihály* hely. polgármester a következő felhívást bocsátotta ki a törvényhatóság tagjaihoz:

Felhívás.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának t. tagjait felkérem, miszerint bizottsági tagtársunk: néhai *N. Justh Sándor* urnak a *folyó hó 3-ikán d. e. 10 órakor* a n.-körös utczei gyászházától végbe menendő temetésen megjelenni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1897. április 2-án.

Rác Mihály,

polgármester helyettes.

A 48-as Népkör szintén bocsátott ki felhívást a következőkben:

A nagyvárad *48-as Népkör* tag urak tisztelettel felhívattak, hogy *f. hó 3-án*, azaz szombaton *d. e. 10 órakor* *N. Justh Sándor* elhunyt elvtársunk temetésén minél nagyobb számmal sziveskedjenek megjelenni, melyre ez alkalommal is felhívja az elvtársak figyelmét az elnök s é g.

* **Emelkedik a Körözs.** Tavasszal rendszeren az olvadó hóvizek, de most különösen a gyakori záporok igen megnövelik a mi környékünkben levő folyókat is, árvizektől azonban ez idő szerint Biharmegyében nincs mit tartani, kivéve a Fekete-Körözt, mely folyton rakoncátlanokodik s árja óránként 10 cmterrel növekedik még mindig felhős és esős időjárás mellett. A *»Sebes-Körözs vízszabályozó és ármentesítő társulat«* a bihari vizek állapotát feltüntető igen érdekes commünikét bocsátott ki, melynek érdekesebb adatait itt közöljük:

Sebes-Körözs árja Csucsánál reggel 8 órakor 115 cmtr. zavaros s felhős időjárás mellett. *N.-Váradnál* 180 cmtr. zavaros vízszin és derült i. j. mellett (s most 5 órakor szintén olyan, 9 órakor 200 cmtr.) *K.-Ladányánál* 378 cmtr. (!) *Fekete-Körös Belényesnél* 7 órak. 110 cmtr. Tenkén 234 cmtr. *Nagy-Zerindnél* 403 cmtr. *A Berettyó vizárja Margittánál* 261 cmtr. Természetes, hogy a lapályosabb helyekre a Körözs úró fenéségének ki méltóztatott lépni, azonban ez nagyon gyakori dolog s minden zápor után megszokott történni, komoly veszedelemtől azonban mind ez ideig nincs mit tartani.

* **Athelyezés.** *Dekánits István* postatávirdatiszt áthelyeztetett a kereskedelmi miniszteriumba. Állását már el is foglalta.

* **Elutasított kérelem.** Biharmegye köz-kórházának tisztviselői kérvényt intéztek a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a közigazgatási tisztviselőknak adott vasuti kedvezményt ők is elnyerhessék. A kérelmet Biharmegye közgyűlése pártolólag terjesztette fel. A miniszter azonban a kérelmet azzal küldte vissza, hogy elvi okokból a kért kedvezményeket nem adhatja meg, mert azt csak a közvetlen közigazgatási tisztviselők kapják.

* **Mennyi ásványvizet termel Magyarország?** Erre a kérdésre kíváncsi a belügyminiszter s egy Biharmegyéhez is intézett körrendeletben meghagyja, hogy a f. évtől kezdve minden esztendő végén a megye jelentést tartozik tenni az orsz. statisztika hivatalhoz, hogy hány ásványviz forrás tulajdonos vagy bérlő van a megye területén, tovább jelentést készítendő az ásványviz telepek vizéről, annak termeléséről, forgalmáról, az azoknál alkalmazott munkásokról és munkagépekről nem különben minden az ásvány víztelepekre vonatkozó közérdekű adatokról. A mi megyénk területén 5 helyt van ásványvízforrás u. m. *Tizfalva* határában, *Kaluger* községben, *Tenke* mellett, és a *Sz. László* és *Félix-fürdő*-ben melynek vizei szintén ide számíthatók. A legjobb ásványviz, a *Szalárdi* pedig évek óta be van temetve.

* **Erzsébet királynő sziesztája.** A felsőges királyasszony jelenleg Territetben, a Genf-i környékén üdül, régi kedvencz szokása szerint naponta nagyokat sétálván a kellemes és szép időben. Lakása az Alpes nagyvendéglőben van berendezve. A szállónak a tengerbe kiugró erkélyéről elragadó kép tárul szemlélő elé. Előtte terül el a sötétkék tenger, *Montreux* zöldelő bokrai és *Chillon* várának legendás ormai, szemben a nézővel emelkednek a hóval takart szavoyai Alpok. Territet szelid klímája alatt a pálmák és rózsák már javában virítanak és virágoktól himes a rét. Az ibolyák és nárciszokkal egyetemben ezekről neveztek el Territet egyik magaslatát: a *Mont fleury*-t, melyet mindennap felkeres a csendes üdülésre vágyó királynő. A vendégek többsége Territetben angolokból áll. A királynő példája nyomán azonban a magyar és osztrák arisztokrácia is kezdi Territetet elébe helyezni a többi divatos Svájci fürdőnek. Tegnapelőtt *Ferencz Ferdinánd* főherczeg is ideérkezett.

* **Jogos kérelem.** Tudvalevőleg Élesd községe vasuti indóháza $5\frac{1}{2}$ km. távolságra fekszik a községtől, mi a lakosokra nagyon kellemetlen, a mennyiben egy frt kocsi bérbe kerül, ha az ember gyorsabban, vagy esős időben a községbe akar jutni. E bajon segitendő a miniszter megengedte, hogy a vegyes vonatok az

Élesdtől csupán 2 kmnyire levő 18 számú ör-háznál is meg állhassanak. Minthogy azonban esős időben nincs az utazó közönségnek hová menekülnie a kellemetlen idő elől a község az iránt folyamodott a kereskedelmi miniszterhez, miszerint, tekintve, hogy évenként ennél a kis ör-háznál 3—4000 frt áru vasuti jegy adatik el, az utazó közönség kényelmére vasuti váróterem építtessék. — A megyei közigazgatási bizottság is pártolni fogja az élesdiek jogos kérelmét.

* **A német gazdák magyarországi tanulmányutja,** melyet borostyánkői *Egan Ede* házánfia nyugot-porosországi földbirtokos és *Forster Géza*, az O. M. E. igazgatójának vezetése alatt tesznek meg, ez évi május 12—29. éig, tehát 16 napig tart. Az utazásban résztvevők számát, mely előbb 100-ra volt megállapítható, utóbbi időben 150-re kellett felemelni s még így is vagy 120 jelentkezőt utasítottak vissza. Ez mutatja, hogy a német gazdák körében mekkora az érdeklődés hazai viszonyaink iránt. Az utazás előzetes programja szerint a német vendégek, kik május 13-án különvonaton indulnak Bécsből, a következő helyeket fogják meglátogatni: *Frigyes* főherczeg magyar-óvári uradalmát, *Otocska Béla*, gr. *Széchenyi-féle sopron-kövesdi béruradalmát*, innen két csoportba oszolva. az I. csoport *Esterházy Pál* hg. kapuvári béruradalmát, bérlő *Bergl Gusztáv* br., a II. csoport az *ikervár-sárvári villamos erőtávitel gyakorlati alkalmazását a mezőgazdaságban tanulmányozni és Széll Kálmán rátóthéraházi hírneves simmenthali fajszarvasmarha tenyésztőt. Onnan a vendégek ismét egyesülve a kishéri, utána a bábolnai ménesbirtokot, továbbá *Esterházy Miklós* gróf tatai versenytelepét, parkját és halgazdaságát meg szemlélve, május 17-én Budapestre érkeznek, a hol két napot töltenek, az elsőt hivatalos programmal (kocsin a város megtekintése, egy nagy műmalom, elevátor, vásárcsarnok, sétahajózás a Dunán. *Margitsziget*), a második napot ki-ki kedve szerint tölti. Budapest után következnek a *Balaton* (*Tihany*, *Balaton-Füred*.) azután *Fiume—Abbázia*, a honnan *Szegedre* mennek (*Duna átkelés Gombosnál*). *Szegedről* kirándulnak *Csekonics gr. zombolyai*, másnap *Pallavicini* midszent-algyői uradalmába, megtekintik a *Tisza-szabályozási munkálatokat* és a *szegedi tanyákat*. 24-én *Aradon* lesznek. (gyári-hizlalo megtekintése), 25-ét és 26-át *Mezőhegyesen* töltik a ménesbirtok meg szemlélésével. Innét *Tállyára* mennek a *tokaji szőlőművelés és borgazdaság tanulmányozására* s végül *Tátra-Lomnicz és Tátra-Füred* megtekintés után a csorbai tónál rendezendő banketten bucsuznak el Magyarországtól. — Hírlik, hogy a *Vaskapuszabályozást* és *Herkules fürdőt* is meg fogják tekinteni, de ez iránt a tárgyalásokat még nem fejezték be.*

* **Uj anyakönyvvezető helyettesek.** A belügyminiszter ujabban a következő anyakönyvvezető helyetteseket nevezte ki: *Hegyköszentmiklósra* *Oláh Lajos* birtokost, *Pesterére* *Molnár Dezső* jegyző-irnokot, *Álmosdra* *Molnár Béla* segédjegyzőt, *Kakadra* *Debreczeni Ferencz* tanítót, *Ujlétára* *Csiha Antal* tanítót, *Kólyra* *Füzéresy Kálmán* birtokost, *Kiskerekibe* *Szebeny József* tanítót, *Asszonyvásárra* *Tamáskovits Béla* segédjegyzőt, *Erolasziba* *Kágyi József* tanítót, *Köbölkutra* *Gellért Ignác* tanítót.

* **Uj közjegyző.** Az igazságügy miniszter *Schuk Sándor* nagyvárad kir. közjegyző helyettesét *Abád-Balókra* kir. közjegyzővé nevezte ki.

* **Halász Lajos párbaja.** Mint lapunk tegnapi számában jeleztük *Tisza István* gróf inkompatibilitásából kifolyólag *Korbuly* a *»Házánk«* szerkesztősege provokálta *Halász Lajost* a Szabadságban megjelent cikkk miatt. Mint értesülünk *Korbuly* nem *Halászt*, hanem *Gajári Ödönt* provokálta, mert a *»Nemzet«*-ben is megjelent a *Korbulyt* sértegető cikkk.

* **Iszonyu égi háboru.** Tegnap este fél 8 órakor koromsötét felhők gombolyogtak nyugatról; alig pár percz alatt olyan iszonyu égi háboru ütött ki, a milyent már régen nem láttunk. A villámlás egymást érte s a meny-

dörgés perczeig nem szűnt meg. A félórái tartott óriási esővel, kevés apró szemű jég hullott. A víz ellepte az utcákat és sok helyen megakasztotta jó időre a közlekedést. A vihar és eső igen sok kárt tett a mezőn és különösen a szőlőhegyen, a honnét lecsodorta a földet s kimosta az új ültetéseket.

* **Gróf Zichy Jenő német dísz-polgár.** A magyar ipar grófot, kit ezen a népszerű néven egész Magyarországon ismernek, a külföldön is méltányolják. Így a berlini kereskedők és iparosok egylete a legközelebb dísztagjává választotta őt és erről egy igen elismerő levélben értesítette. Gróf Zichy szintén szép levélben köszönte meg az őt ért kitüntetést.

* **A kisedóvodák szaporítása.** A kisedóváról szóló törvény már hat év óta életbe lépett, de még azért nagyon sok községben egyáltalán nincsen kisedóvoda vagy menedékház. A vallás- és közoktatásügyi minister most megsürgeti ezek felállítását. Leiratot intézett a többek között Bihar megye alispánjához, a melyben hivatkozik a törvényre, a mely szerint minden oly község, a mely évi 15 ezer forint állami adót fizető község köteles kisedóvót felállítani, 10—15 ezer forintot fizető községek pedig állandó menedékházat felállítani. Azon községek a hol már létező kisedóvoda nem eléggé nagy és legalább 40 gyermek óvodába fel nem vehető, új óvoda felállításával fejleszteni kell a kisedóvást. Rámutat a miniszter arra a mindenesetre szomorú dologra, hogy Bihar megyében is sok község nem tesz eleget a törvénynek. Így dacára, hogy évi 15 ezer forint állami adónál többet fizetnek, még mindég nem állítottak fel kisedóvót a következő községek: Berek-Böszörmény, Hosszu-Pályi, Nagy-Rábé, Pocsaj, Tulka községek. A törvényrendekezései ellenére a következő községek nem állítottak fel menedékházakat: Darvas, Érsemjén, Furta, Gyires Henczida, Illye, Konyár, K.-Apáti, Kötegyán, M.-Homorog, Piskolt, Szalacs, Szerep, Vértes, Zsádány. Nem fejlesztették a közhaladásához és a kívánalmakhoz képest kisedóvodájukat. Diószeg, Berettyó-Ujfalu, Derecske, Komádi, Mezőkeresztes, Sarkad. Mindenesetre különösen találgatjuk, hogy olyan községek, mint B.-Böszörmény, H.-Pályi, Pocsaj, Furta, Henczida, Kötegyán, M.-Homorog nem karolják fel a kisedóvás fontos ügyét.

* **Egy város haladása.** Zilah városa, ünnepre készül a jövőhöz. Ekkor teszik le az új városház alapkövét, mely nagyszabású épület lesz, egyik szárnyában lesz az állandó színház, a másikon pedig a város vígadó heylisége s ez utóbbi maga 34 ezer forintba kerül. A honvédlaktanya fala is már ablakig haladt 2 zászlóalj befogadására, utóbbinál 22.209 forint 99 kr. költségtöbblet mutatkozott, melyet a közgyűlés csak nagynehezen, 17 szótöbbséggel szavazott meg, mert kölcsönből kell fedeznie. Megajánlotta a közgyűlés az építendő tanítóképezdére a telket s míg felépülne, az ideglenes elhelyezését. A tanítóképezdét 6 éve, hogy elvették onnan Temesvárra, de belátta az állam, hogy milyen központ egy ilyen intézetre Zilah s ezért ajánlatot tett a városnak tanítóképezde építésére.

* **Megőrült eselédleány.** Kolozsi Róza eselédleány a fölötti bánatában, hogy folytonos betegeskedése miatt a szolgálatból elbocsájtották, megőrült. Beszállították a megyei kórházba egy városi bakter kísérete mellett.

* **Berecz Antal szabadlábbon.** Szegedről vesszük a hírt, hogy Berecz Antalt, a hírhedt dr. Takács Zoltán büntetését, ki a Magyar Hitelbanktól 40000 forintot sikkasztott és azután 41/2 évi fegyházra ítéltetett, ma feltételesen szabadon bocsájtották. Berecz valószínűleg azon töredelmes vallomással szerzett érdemelmét a szabadon bocsátásra, hogy dr. Takács

Zoltán elárulta és mint magán vádló u. n. korona tanu szerepelt a végtárgyaláson Berecznek különben úgy hasznára volt a börtön, mert négy idegen nyelvet tanult meg, míg zárva volt.

* **Köszönet nyilvánítás.** Néhai Justh Sándor urnak elhunytá alkalmával koszoru megváltás címén, özvegy Mertz Ferdinándné urnő, Mertz János és Mertz Nándor urak szívesek voltak az elagott iparosok alapjára 5—5 forintot kegyesen adakozni. Fogadják e helyen is előismerő köszönetünket a nagyváradi ipartestület jótekonysági bizottsága nevében. Nagyvárad, 1897. ápril 2. Bertsey György b. elnök. Jankovich János tb. jegyző.

* **Jegyzőválasztás Csehben.** A Szathmáry Ernő lemondásával megüresedett csehi körjegyzői állást tegnapelőtt töltötték be választás útján. Opris István József okleveles jegyzőt választották meg a csehi kör jegyzőjévé.

* **Örült az utcán.** Tegnap délután a piacon egy asszony botrányos magaviselete felűnt a rendőrségnek. Bekísérték, de itt is olyan gyanusan viselkedett, hogy orvosi gyógykezelés alá vették. Beszállították a Bihar megyei Kórházba, hol az orvosok az örültség szimp-tómaikat konstatálták. Nevét nem sikerült kitűn-ni, de valami munkásnő lehet.

* **Az uszolás — Ausztria.** Van még éden a földön, a hol az emberek ártatlanságban élnek és sejtelmük sincs a kígyóról és az eredendő bűnről. Ez az éden Ausztriában van, annak keleti részében, a hol a tiszta lelkek zsiros ködmöndben járnak és a kiknek sem a kiegyezés, sem a kvóta nem okoz gondot. Ezért volt oly nehéz feladata e kerület képviselőjének. Krynicki lovagnak is, a mikor a jámbor lakókkal és választókkal programját akarta megértetni.

A Magyarországgal való kiegyezésnek meg kell történnie, mondotta. És ez igaz nézete volt neki, mert a kormány hivatalos jelöltje volt.

Hallgatói azonban ellene szóltak.

— Nem kell nekünk kiegyezés, kiáltották, mi nem haragszunk a magyarokra és reméljük, hogy ők sem haraguznak ránk.

A jelölt bólintott, hallgatott és várt, a míg a békés ellentmondások megszűnnek. Aztán megmagyarázni igyekezett, hogy mi az a kiegyezés. Az emberek hallgatták, de nem értették. A képviselőjelölt aztán a kvótáról kezdett beszélni:

— A magyarok csak 30 százalékot akarnak fizetni, mondotta és reméite, hogy most már helyeselni fogják szavait.

— Mi azonban követeljük és mindent elfogunk követni, hogy többet fizessenek.

Szegény jelölt! Ő nem számol az irni-olvasni nem tudó ruthének paradicsomi ártatlanságával és ez volt a veszte.

— Mi az? — kiáltottak a nemes parasztok felháborodva. 30 százalékot fizessenek a szegény magyarok? Ez uszora! Gyalázat! Nem tűrjük! Abcug Krynicki! Semmit se fizessenek! Egy krajczárt se!

— És hogy még jobban kimutassák véleményüket, elmentek és a választás napján — a radikális jelöltre szavaztak.

* **Gyanus tünetek között elhalt gyermek.** Egy kis 2 esztendő gyermekéről van szó, aki hirtelen beteg lett és meghalt. Az elhalálozás gyanus tünetek között ment végbe s a hullát beszállították a járvány kórházba, hol felboncolták. A boncolásnál jelen volt a rendőrség részéről Sarkadi József r. biztos továbbá Baróthy Ákos. A boncolás alkalmával semmi gyanus körülmény nem derült fel s így mindenféle vizsgálatot beszüntettek.

* **Tolvaj kísérletből véres verekedés.** Az „Ujvilág“ kávéház előtt, tegnap reggel Bósek Lipót keuczet megakarta lopni néhány csavargó. Azonban az észrevette s valóságos csata fejlődött ki ezután, egymás hajába kaptak s olyan verekedés keletkezett belőle hogy csak úgy csurgott arcokról a vér. A rendőrség csakhamar befogta a verekedő csavargókat és elzáratta őket.

* **Nem halt meg csak részeg.** Furesa dolog az mikor valaki teleszivja a gyomrát szeszszel s azután lefekszik az árokba aludni. Aki látja jót mosolyog az ilyen szegény embereken, akik a posványt lágy dunnának tekintik s úgy hortyognak benne, akár csak egy portugál. György Miklós elűt

ezeztől a halandóktól akik ilyen hangos mámorban leledzenek, úgy feküdt az utcán mintha meglett volna halva s egy egész csapat közönség ácsorgott mellette; jött végre egy rendőr, aki bebizonyította, hogy nem halt meg György Mikulás csak alszik, — aztán bevitték a rendőrséghez kipihenni az eszencia hatását.

IRODALOM.

— **Arménia.** Magyar örmény havi szemle. Szerkeszti és kiadja Szongott Kristóf. Április. Szamosujvár. Todorán Endre könyvnyomdája. A derék, élénk revue a XIX. század egyik legkiválóbb örmény költőjének, Besiktáslián-nak arczképét közli, kinek egyes költeményei, de kivált a Zeituni ütközet ma is legkedveltebb szavaló-darabja az előkelő örmény szalonoknak. Dr. Molnár Antal Örményország egykori fővárosát Anit ismerteti. Czikke kivált a régészeket érdekelheti annál inkább, mert Anirómjai rendkívül szépek. Merza Gyula egy terjedelmes cikkben tör lándzsát a fölállítandó örmény kath. érsekség mellett, magának a szentszékeknek a keleti rítusokat pártoló encyclikáival érvelve. Örömmel tapasztaltuk, hogy e kérdésben legtájékozottabb lapjainkra, a Magyar Allamra és Alkotmányra hivatkozott. Érveit s tendenciáját magunkévá tesszük, annál inkább mert az új püspökség fölállítására az örmények kath. öntudatát is emelni fogja. Érdekel olvastuk a »Szép Ará« folytatását, ámbár, mint azt a multkor jeleztük így bajos egy drámát olvasni s azért mindenesetre elvárjuk a külön lenyomatot. A kisebb közlemények közül érdekes, amit a szerkesztő a »Contemporary Review« után közöl, melyben az örmények mostani üldözését, amelyet igazán nem volna szabad tűrni a keresztény Európának, egyenesen Diocletian császár keresztény üldözésével állítja párhuzamba. Bánya Gratiána »Mi a te fájdalom?« költeménye egyszerű, meleg természetességével hat. A derék folyóiratot melegen ajánljuk.

Igazságszolgáltatás.

A hivatalos hatalom. Bocz Jón mezőőr az özön Mihucz Annát, amiért az egy olyan uton ment, amelyen nem lett volna szabad járni, megfogta és beakarta kísélni a község házához. A leány azonban nem igen akart engedelmesskedni s a kerülő néhányszor végig vágott rajta a botjával emiatt. A sérelmezett a törvényelőtt keresett orvoslást, hol a megtartott végtárgyalás alkalmával Bocz Juont tizenöt forint pénzbüntetésre és viselt hivatalának elvesztésére ítélték. Ügyész és vádlott felebbeztek ez ítélet ellen.

REGENY-CSARNOK.

Rab-szerelem.

Francia regény.

32.

Elhallgatott s ajkai ismét remegni kezdtek az előtűró sirás miatt.

Ugy-e ön akármikor beszélhet vele, ugy kérem még egy szivességre s erre kötényéből egy kis mezei virágokból összekötött csokrot vett elő s átnyújtá a fogházigazgatónak.

Adja át ezt neki uram az én nevemben. Mondja meg neki, hogy a Salmec partján szedtem s reá gondoltam.

A fogházigazgató mintha egy szolgáló lett volna s nem egy rideg főnök, átvette a feléje nyújtott virágokból s megígérte, hogy eljár a megbízásban.

Norinenak végre elálltak könyei.

A viszontlátásra uram, nemde sietni fog hirt adni nekem?

S azzal könnyű léptekkel futásnak indul a völgy felé vezető uton.

Griotte az nap még rosszabbul lett, ugy hogy a fogházigazgatót, ki sétájából visszatért, sürgősen a 16-os fogolyhoz hívták, mert az beszélni akar vele. Az orvos kijelentette, hogy a beteg nem fogja tul élni az éjszakát sem.

A fogházigazgatónak eszébe jutott a csokor s sietve ment a kórházba.

A Griotte deliriuma már megszűnt, de nagyon gyöngy volt, a fulladás növekedett s nehezen lélekzett. Mikor az igazgató oda ért, az ápolónő figyelmeztette, hogy vendége érkezett.

Griotte felnyitá szeméit s megpillantván látogatóját suttogni kezdett.

Csak még öt perc kellett volna s megmenekülhettem volna. Ha elértem a nagy erdőt nem tudnak megfogni. De most már késő nem fogok többé felkelni, nem fogom többé látni az auberivei tornyot.

Bátorság mondá az igazgató.

Jó hirt mondom. Beszéltem egy fiatal leánnyal ki neked ezt a csokrot küldte.

Norine mondá Griotte, még most is gondol rám s azzal megszagolta a csokrot melynek illata visszahozta emlékezetébe a szabadon töltött kellemes napokat a tág mezőt, a madárdalt a kék eget.

Azt üzeni folytatá az igazgató, ez a fiatal leány neked, hogy reád gondol folyton s tudod-e, hogy miattad már Párisba is elment az igazságügyminiszterhez. Megszökött hazulról apja híre tudta-nélkül. Veszélyeztette jóhírnevét. Mikor tegnap haza jött apja majdnem megölte haragjában s kényszeríteni akarta, hogy hibáját jóvá teendő vegye el a másik segédet, kit Champenóisnak hívnak, s mindezt miattad tette. Szerencsére apja már kibékült vele, mikor meghallotta, hogy a te érdekében járt Párisban. Ugy látszik ez a leány nagyon szeret téged.

A fogoly tágra nyílt szemekkel hallgatta az igazgató szavait s az előbbi keserű érzetét kellemes visszaemlékezések váltották fel.

Norine suttogá milyen jóvagy elhaló hangon kérte az igazgatót hogy beszéljen neki még többet erről a dolgról.

A haldokló ifju szenvedései oly hatással voltak a rideg feyházigazgatóra, hogy nem tudta eltitkolni érzelmeit s szinte gyöngyden kezdett beszélgetni vele.

Griotte egyszerre csak felemelkedett, azután párnája alól egy kis zsebkést vett ki s átadva azt a fogházigazgatónak így szólt:

»Nincs a világon többé semmim, csak ez a zsebkés, melyet még gyermekkoromban kaptam ajándékba, legyen oly szíves igazgató ur s adja ezt át Norinenak, mondja meg neki kérem, hogy mindig áldani fogom őt, jóllehet már nem sok perc van hátra életemből s azt is mondják, hogy a kés elvágja a barátság fonálát, de hiszen az én életemből sem sok hiányzik már s mire a barátság véget ér, már én sem leszek az élők sorában.

Keserűen elmosolyogta magát s a beszéd-től kimerülve fáradtan dült vissza vánkosára.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Az osztrák kormány bukása.

Bécs, április 2. (Saj. tudósítónk táv.) Nagy szenzációt keltett a Badeni kormány lemondása. **Badeni miniszterelnök ma délelőtt beadta lemondását, mit a király el is fogadott.** Az osztrák kormány bukását hir szerint a cseh nyelv kérdésében kiadott rendelet, más forrás szerint az okozta, hogy Badeni nem tudott többséget alakítani. Ő felsége hir szerint u j o l a g B a d e n i t bizza meg a kormány megalakításával, ez esetben azonban G l e i s b a c h kereskedelmi, G a u t s c h közoktatásügyi és W e l s e r s h e i m b honvédelmi miniszterek, kik erős liberális érzelműek, kilépnek a kabinetből s az új kormány-nak csakis keresztény érzelmű miniszterek lesznek tagjai.

A börze nagy hausse-al fogadta a lemondás híret, mert ez nagy örömet okozott a liberálisoknak azzal, hogy Bánffy megszabadult hatalmas ellenfelétől.

A bécsi válság oka.

Bécs, április 2. (Saját tud. távirata.) A bécsi válságnak közvetlen oka, hogy B a d e n i gróf miniszterelnök a liberális nagybirtokosok pártját politikájának támogatására megnyerni nem tudta. Badeni gróf erre jelentést tett a királynak, hogy a liberálisokkal többséget alakítani nem képes, ezt a véleményt osztották különben a miniszteriumban is. A miniszterek közül a már főtebb nevezett három és még G l a n c z br. is vonakodnak oly miniszteriumban részt venni, mely klérikaliskra támaszkodik. A királytól Badeni gr. a parlamentbe ment és b e j e l e n t e a v á l s á g o t, k é r t e a tanácskozás felfüggesztését és a szombati ülés elhalasztását. Legközelebbi ülés kedden.

Badeni legközelebb miniszteri névsort terjeszt a korona elé. Legújabb hir szerint a király Badenit már megbizta a kormány alakítással.

Erdély miniszter válsága.

Bécs, április 2. (Saj. tud. táv.) Erdély miniszter délelőtt kihallgatáson volt a királynál. A »Magyarország« szerint a k i h a l l g a t á s l e m o n d á s s a l v é g z ő d h e t i k. Erdély engedve a sajtó heves támadásainak, módosítani akarja az esküdszéki törvényjavaslat legjobban kifogásolt szakaszát, de amennyiben a király megtagadná a hozzájárulást a módosításhoz — Erdélyi miniszter lemondana. Ezt a hirt félhivatalosan megczáfolják.

Az árván maradt husos fazék.

Budapest, április 2. (Saját tud. távirata.) S á m u e l Lázár lemondott a budapesti takarékpénztár és zálogkölcson részvénytársaság igazgató tagságáról.

Bécs, április 2. (Saját tudósítónk távirata.) A N o b e l Dinamit Company közgyűlésén bejelentették L á n g Lajos lemondását az igazgatóságról.

Nansen Berlinben.

Berlin apr. 2 (Saját tudósítónk távirata.) Nansen ma nevével együtt ideérkezett. A pályaudvaron Legerheim norvég Követ fogadta nevével, megjelent még fogadására a földrajzi társaság bizottsága is.

Az osztrák kormány válság a szabadelvű klubban.

Budapest, apr. 2. (Saját tudósítónk táv.) A szabadelvű klubban azt tartják a válság okául hogy a kiegyezés megújítását elodázta a miniszterium. A kiegyezési javaslatoknak a parlamentek elé terjesztésére így legjobb esetben npril végére vagy május elejére marad.

Osztrák-magyar csapatok tüzben.

Budapest, április 2. (Saj. tud. táv.) Kaneán keresztül Kíssamóból jelentik ápril. 1-ről: Tegnap éjjel ágyu tüzrel támogatva heves támadást intéztek a görög felkelők Kíssamo erődjé ellen, mely egy szakasz osztrák-magyar matrónnak partra szállítása, a hajó ágyuk tüzelése és röppentyük segélyével visszaveretett. Az osztrák-magyar csapatokból senkise-

sebesült meg. A kíssamói öbölben ezírkáló torpedó naszádokra a görögök naponta rátüzelnek.

Tömeges politikai affairek.

Budapest, apr. 2. (Saj. tud. táv.) *Korbuly* provokálta *Gajáryt* a *Nemzet* szerkesztőjét, mert a *Szabadság* öt goromba módon megtámadó cikkét átvette és kommentálta Hir szerint provokálta *Fenyvessy* Ferenczet a *Magyar Ujság* szerkesztőjét és *Lovassy Andort* a *Szabadság* szerkesztőjét.

A nemzetiségek klubja.

Bécs, apr. 2 (Saj. tud. táv.) Az osztrák parlament szlovén-,horvát-és ruthén nemzetiségű tagjai számára nézve 34-en elhatározták, hogy megalakítják a »szláv-keresztény nemzetiségi szövetséget« A nemzetiségek közül egyedül a két szerb képviselő nem lép be az új klubba. Az elnökséget már holnap megválasztják.

Kigyult tárna.

Boroszló apr. 2. (Saj. tud. táv.) Zabere mellett a Borsig féle tárna bányagázrobbanás folytán kigyuladt. A katasztrófa alkalmával 6 emberélet veszett oda. A meghaltak között van a bányatulajdonos és az üzleti vegyész is. A tüzet eddig nem sikerült eloltani.

Angol katonák Krétában.

London, április 2. (Saját tud. távirata.) Az angol kormány elrendelte, hogy 5 tisztből, 180 emberből és 6 öszvér-fogatra berendezett hegyi ágyuból álló hadesapat Krétába induljon résztveendő a többi nemzetközi csapatokkal a sziget megszállásában.

A törökök nem alkusznek.

Konstantinápoly, április 2. (Saját tud. távirata.) A porta végleg elejtette azt a tervet, hogy Karatheodory pasa külön küldetessel Athénbe utazzon, azt véelve, hogy ezt a török birodalom gyengesége jelének veszik és ezt görög részről kihasználják. Azt hiszi a porta, hogy ezzel a nagyhatalmak akcióját is elhaborítaná.

KÖZGAZDASÁG.

Vetőmag vizsgáló állomásaink.

Azon alkalomból, hogy a földművelésügyi m. kir. miniszter ur a mezőgazdasági terményeknek, termékeknek és czikkeknak, illetve az ezek hamisítására alkalmas anyagoknak szakszerű megvizsgálására és az ítélethozatal alapjául szolgáló szakvélemények adására a már létező vizsgáló állomásokat felhatalmazta, a gazdaközönség érdekében állónak tartom hazai vetőmagvizsgáló állomásainkról egyet-mást alábbiakban közzétenni.

A vetőmagvizsgáló állomások feladata egyrészt a vetőmagokkal, abraktakarmányfélékkel, valamint egyéb gazdaságilag fontos növényi czikkekkal való kereskedést ellenőrizni, s ez által a mezőgazdák érdekeit az előforduló hamisítások és visszaélések ellen megvédeni; feladata másrészt egyes gazdasági termények fontosabb tulajdonságainak vizsgálata s botanikai meghatározások által a gazdaközönséget tájékoztatni.

E feladat teljesítését ez idő szerint öt állami állomás eszközli: nevezetesen a budapesti debreczeni, kassai, keszthelyi és kolozsvári, mely állomások mindegyike nemesek a hatóságok, hanem a magánfelek részéről tett megkereséseknek is eleget teend.

A magánfeleket illetőleg: gazdák, gazdasági egyesületek és gazdakörök által tett megkeresések díjmentesek, ha azok a vetőmagvak azonosságának (a mennyiben a megvizsgálattól után lehetséges) mennyileges tisztaságának, csi-

aképeességének és aranka tartalmának megá-
 lapítására vonatkozóan, egyéb vizsgálatok ellen-
 ben, mint pl. a minőleges tisztasági vizsgálatok,
 az általános és térfogati súly meghatározások,
 az ábraktakarmányfélék vizsgálata, lóher és lu-
 abraktakarmányok ólomzárólása stb. a gazdák ré-
 zernamagvak ólomzárólása stb. a gazdák ré-
 szére is ugyanolyan díjért teljesítetnek, mint a
 magkereskedők számára.

A magvak megvizsgálataért járó díjak
 felsőbb rendelettel a következőkben állapítat-
 tak meg:

1. Az azonoság meghatározása, amennyiben ez megvizsgálat után lehetséges 50 kr.
2. Ugyanaz termelési kísérlet után, a növénytermelési kísérleti állomás által 5 frt.
3. Tisztaság meghatározása a hozzákeveredett idegen magvak és anyagok százalék szerinti együttes mennyiségének megjelölésével 1 frt.
4. Csupán konkoly vagy anyarozs, minőség vagy mennyiség szerinti meghatározása 50 kr.
5. Csupán aranka meghatározása 50 kr.
6. Csupán szadok (oro-beache) meghatározása 3 frt 30 kr.
7. a csirázó képesség % szerinti meghatározási súly 1 frt.
8. az általános minőségi- illetve térfogati meghatározás 50 kr.
9. viztartalom meghatározása 1 frt.
10. malátának való árpa vizsgálata 3 frt.
11. korpa dara és olajpogácsa vizsgálata, ha egyedül annak meghatározása szükséges, hogy az illető abraktakarmány csakugyan abból a növényből származik-e vagy nem, melynek neve alatt forgalomba hozatott 2 frt.

Azon nagykereskedők számára, kik az állomás-
 son évente nagyobb számú vizsgálatot eszközöl-
 tettek azonosásra, mennyileges tisztaságra, csirázó
 képességre és aranka tartalomra, a vizsgálatok mér-
 sékelt díj mellett és pedig egy évre biztosított.

25 vizsgálat.	10 frért
50 vizsgálat.	15 frért
100 vizsgálat.	25 frért.

végeztetnek. A vizsgálati díjak a vizsgálandó kész-
 letből vett mintával egyidejűleg küldendők be.

Vetőmagvakból egy-egy mintának, mely erős
 papírból készült mintaszakba, vagy parafadugóval
 elzárható széles nyaku palackba, vagy légmente-
 sen elzárható bádorgódobozba csomagolando legalább
 is a következő mennyiségből kell állani:

- a legapróbb magvakból, minők a füvek, esi-
 behur, mák, dohány, reepeze stb. 50 gramm.
- középnagyságúakból pl. len, köles, továbbá
 apró herefajokból pl. svéd és fehér here 100 gramm,
 a nagyobb heremagvakból pl. luczerna, vörös
 és bíbor here, muhar 500 gramm.
- a nagy magvakból, minők a gabonafélék, ten-
 geri hüvelyesek, répamagvak stb. 250 gramm,
 a térfogati súly meghatározására bármiféle
 magból 1-5 liter.
- korpa, dara stb. abraktakarmányból 500 gramm
 olajpogácsából 2 gramm.
 szénából 3 gramm.

Az állomás feladatkörében tartozván a ló-
 her és luczerna magvak aranka mentesség
 iránti vizsgálata és ennek hiteles bizonyítása,
 illetőleg zsákok vagy tartányok ólomzárólása
 is; az erre vonatkozólag kiadott szabályokat —
 többoldalu megkeresés közzétételében szüksé-
 gesnek vélem kivonatossan szintén közzétenni a
 következőkben:

A lóher és luczernamagfélék a r a n k a
 m e n t e s s é g e n e k vizsgálata czéljából a
 kérdéses magból egy 1/2 métermázsányi meny-
 nyiség egy szűkebb lyuku (20-as szövetű) ros-
 tán átrostálendő és az így nyert összes rosta-
 alja küldendő be az állomáshoz. Kiseb-
 b mintákat is elfogad az állomás amennyiben a
 vizsgálat az ilyen kisebb mintát aranka tar-
 talmának találna, ezen körölmény a minta
 után bemutatott magára nézve mérvadó
 ha azonban a minta aranka mentesnek talál-
 tatnék, ez esetben a vizsgálat bizonyító ereje
 csak arra terjed ki, hogy »az átvizsgált min-
 tában nem találtatott aranka.«

Az ólomzárólás szándéka az állomásnak,
 annak székhelyén egy nappal, vidéken egy
 héttel megelőzőleg bejelentendő.

Az ólomzárólás csak teljesen ép, jó erős,
 varatlan zsákok használata mellett eszközölhető;
 — s métermázsánként az aranka mentességi
 vizsgálati díjon kívül még 5 kr. fizetendő; ha

azonban egy métermázsányi magmennyiség
 több részeiben ólomzárólattik, még ezen felül
 minden egyes részlet után 2 kr. fizetendő; —
 az aranka mentességi vizsgálat pedig ólom-
 zárólás alkalmával aként lesz felszámítva, hogy
 minden egy métermázsas súlyu mag után egy
 arankavizsgálat díja számítottatik, a mely azon
 esetben is fizetendő, ha a megvizsgált készlet
 arankatartalmának találtatván, ólomzárólható
 nem volt.

Vidéken teljesített ólomzárólások alkalmával a fél, a kiküldött közeg uti költségeit és napidijait az állomásnak megteríteni tartozik.

Gerlőczy Géza

gazd. int. tanár

a kassai állami vetőmagvizsgáló állomás vezetője.

»Margittai és vidéki Népbank« czimen u
 pénztintézet alakult Margittán. A vállalat élén
 Dr. B u d e r Eerencz s. b. megyei főorvos áll.
 Alapító tagok: Dr. Sugár Bertalan orvos, Hen-
 ger Viktor, Glück Károly, Gerlach Mihály, Szon-
 goth Endre, Klein Ignác, Weisz Adolf, Vitten-
 berger Adolf, Mann Adolf, Mann Mór, kereske-
 dők, Nagy Imre, ref. lelkész, Horváth István
 gyógyszerész, Pogány Sándor községi főbíró.
 Győri Károly vendéglős. Mángel József, Török
 István, Ungvári Lajos, Ungvári Iózssef iparosok.
 Egy részlet 20 frt, mely heti 25 krros részle-
 tekben fizetendő. A befizetések szépen folynak
 már be.

Tavaszi lóvizsgálat. Hivatalos hirdet-
 mény. Ezennel közhírré teszem, hogy a szoká-
 sos tavaszi lóvizsgálat folyó évi április hó
 11-én délelőtt 8—12-ig a lóvásártéren, a pót-
 vizsgálat pedig f. évi ápril 25-én 8—12-ig fog
 a városi állatorvos által eszközöltetni. Felhívom
 tehát az összes lótartó tulajdonosokat, hogy a
 fenti időben és helyen lovaikat megvizsgálattatás
 végett annyival inkább is állítsák elő, mert
 ellenkező esetben a lovak kényszer előállítására
 fog elrendeltetni, és ily esetben a tulajdonosok
 nemcsak ezen kényszer előállítás költségeket
 tartoznak viselni, hanem később meghatáro-
 zandó pénzbírsággal is fognak sújtatni. Nagy-
 várad, 1897. márczius 31. Ifj. Rimler Károly
 rendőrkapitány.

Szövetkezeti magtárak. A magyar gazda-
 szövetség mozgalmát indított aziránt, hogy az
 ország különböző termelési és értékesítési köz-
 pontjain és alkalmas forgalmi helyeken roktár-
 szövetkezetek létesüljenek, s hogy ily módon
 magtárak legyenek felállíthatók, melyek a kis-
 termelőt arra képesítik, hogy termésüket ne
 kelljen első pénzzükségükben eladniok, hanem
 bevárassák az áralakulás jobb fordulatait.
 Ezekben a raktárakban ugyanis lombárd
 kölcsönök is fognak nyújtani a gazdának. A
 szövetség akciója már most nem sokára pozitív
 alakot ölt. Az első ilyen raktár-szövetkezetet
 és szövetkezeti tárházat — mint az Agrár
 Értesítő jelenti — Úrményben, Nyitra megyében
 készült a szövetség létesíteni. Valószínű, hogy
 ez a tárház már legközelebb mintául fog szol-
 gálni az ország más helyein gyors egymásután
 ban fölláttandó hasonló intézményeknek.

Hivatalos árfolyanok

a budapesti áru- és értéktőzsde 1897. április. 2-án.	
Magyar aranyáradek 4%	121.25
Magyar koronáradek — — — — —	96.75
Magyar vasúti kölesön aranyban 4 1/2%	122.50
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2 1/2%	160.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1875-83	120.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény — — — — —	100.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény — — — — —	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön — — — — —	151.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön — — — — —	141.—
Osztrák járadék papírban — — — — —	100.50
Osztrák járadék ezüstben — — — — —	100.50
Osztrák járadék aranyban — — — — —	122.50
Osztrák korona járadék — — — — —	100.25
1860. osztrák államsorsjegyek — — — — —	141.—
Osztrák magyar bankrészevény — — — — —	935.—
Magyar hitelbank részvény — — — — —	383.—
Osztrák hitelintézeti részvény — — — — —	346.20
Osztrák-magyar államvasúti részvény — — — — —	834.50
20 frankos arany (Napoleonkor) — — — — —	9.51
Német birodalmi márka — — — — —	58.65
London vista — — — — —	119.65
Páris vista — — — — —	47.55
20 márkás arany — — — — —	11.72

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Csak május 31-ig tart.

Csak május 31-éig tart a hatóságilag
 engedélyezett végeladás.

Hol? Hol?

STERN LAJOS

üzletében.

Aki minden vásárlásnál legalább
 40 százalékot szándékszik megta-
 karítani úgy saját érdekében áll szük-
 ségletét nállam fedezni u. m.

férfi, női és gyermek czipőkben
 kalapok, ingek

valamint mindennemű
 férfi divat árukban rendkívül
 leszállított árak mellett besze-
 rezhető.

A n. érdemű közönség b. figyelmét
 a hatóságilag engedélyezett végeladásra
 tisztelettel felhívja:

Stern Lajos,
 Nagyvárad, Bémer-tér.

Ezen üzlet-helyiség július 1-től
 kiadó

Értesítés a n. é. vevőközönséghez.

Van szerencsénk a nagyérdemű vevőközön-
 séget tudatni, hogy üzletünket megnagyobbítottuk
 és kiszolgáló személyzetünket akként szer-
 vezttük, hogy most már bármily tömeges látog-
 atásnak a legnagyobb pontossággal eleget te-
 hetünk.

Midőn ez uton mondunk köszönetet a
 nagyérdemű közönségnek azon ritka pártfogá-
 sért, melylyel benünket szokatlan módon elhal-
 mozott, igérjük, hogy ez után is a legjobb mi-
 nőségű női, férfi és gyermek czipőket a legdivatosabb
 kalapokat és mindég különlegeségeket fogunk tartani
 nyakkendők és fehérneműekben ugyszintén kesztyűk
 és napernyőkben egyidejűleg felhívjuk figyel-
 műket gyermek sapkák és utazó bőröndökre.

tisztelettel:

Aranyi és Róth

N-Várad Zöldfa-utca

Áruház 36.

103-1-5

Erődi H. czukrászata

Nagyvárad, Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít, úgy hely-
 beli mint vidéki mindenféle szakmájába
 vágó megrendeléseket

mérsékelt árak mellett.

Vidéki küldemények gondos csoma-
 golás és pontos szétküldés következtében
 rendes időben és sértetlen állapotban
 érkeznek.

Ugyanott husvétii czukor és selyem-
 plüs-, atlasz-disztojások 3 krtól 10
 frtig kaphatók.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték
háromnegyed részéig 30-80 év
közti időre készpénzben.
Birtokos felmondhat, pénz-
intézet nem mondhat fel.
Csakély kamattal tőke is tör-
lesztetik. Lebonnyoltás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.
Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő
csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv másolat. 40494

Ingyen- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

*Intézetünk az egyedül, mely az ország minden
megyéjéből, halóságok és a legtekintélyesebb föld-
birtokok által okmányyszerűleg ajánlva van.*

Hirdetmény.

A Nagyváradon alapítandó:
»Biharmegyei Korona-taka-
rék és hitelszövetkezet,«
részjegyeire (hetenkinti befizetés
Egy korona) aláírásokat el-
fogad a

Biharmegyei takarékpénztár,

95 7-0

Kossuth Lajos utca.

Hirdetések felvételnek
lapunk kiadóhivatalában

Apáczai-utca 3-ik szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kaza-
gépek, here-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyűjtők,

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecsavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egy-
temes aczélekék, két- és háromvasú-
ékék és min-
den egyéb
gazdasági
gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Új Butortelep!!

PORJESZ HERMAN

bútor gyári raktára

Nagyváradon, Zöldfa-utca 34. szám.

Elegáns asztalos és saját műhelyemben készült kárpitos-butorok

Háló-, ebédlő-, úri-szoba-, és szalon-berendezések igen nagy választékban

minden modern izlésben, u. m. angol-, góth-, mór-, ó-német és francia renaissance, baroque, roccoco és empire-stylben.

Hajlitott fa-, vas- és rézbutorok, függönyök, szőnyegek, képek s díszítési tárgyak igen jutányos árban.

Pontos kiszolgálás!

Couláns eljárás!

88-4-20

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Vas és rézbutorok óriási választékban gyári
árak mellett.

Teljes lakás kávéház-, szálloda- és hirdő-
berendezések.

Salon garnitúrák 55 forinttól feljebb

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy *Kossuth-utcán* (Biharmegyei
takarékpénztárral szemben) a mai modern kornak megfelelő

BUTOR ÜZLETET TÓTH és TONK

cég alatt nyitottunk, hol mindennemű száraz anyagból készült

fa, kárpitos, vas, valamint konyha-butorokat

raktáron tartunk. — Asztalos és kárpitos-műhelyünket melyet saját felügyeletünk alatt vezetünk,
ajánljuk a n. é. közönség becses figyelmébe. — Nagy raktárt tartunk mindenféle butorokból; továbbá
szállodai, vendéglői, kávéházi berendezéseket a legolcsóbb árban szállítunk és pontosan fogana-
tosítunk — Javításokat és csomagolást elvállalunk a legolcsóbb árban.

Becsés megrendelését kérve, kérjük raktárunkat megtekinteni, s maradunk kiváló tisztelettel:

TÓTH JÓZSEF,
asztalos.

TONK EMIL,
kárpitos.

Diványok legjobb kivitelben 15 forinttól feljebb

Lőszőr matracok 14 frttól feljebb

Atrik matracok 5 forinttól feljebb